

[Thoft]

øvelser, der afholdes. Åh, javel, men hr. Kofod-Svendsen mangler at give os en forklaring på, hvad der er formålet med, at man på Østerbro kaserne på føringskursus 2 underviser officerer fra alle tre værn i procedureerne for, hvorledes man bestiller atomvåben, og hvad virkningerne er på forskellige udvalgte mål. Det synes jeg vi mangler en forklaring på, for det har ikke noget at gøre med, at man holder NATO-øvelser i Nordatlanten, og at danske officerer eller værnepligtige deltager i dem.

Tillad mig så en kort bemærkning, nu jeg er heroppe, til hr. Bollmann, som vendte kortet på hovedet. Jeg er bange for, at han har læst teksten på samme måde. Danmark havde faktisk ingen forholdsordre i 1940, som det måtte være hr. Bollmann bekendt. Det varede faktisk indtil 1952, så det er skamsket i nyere tid, at civiliserede lande ingen forholdsordre har haft.

Ligesom jeg spurgte hr. Bilgrav-Nielsen, der undlod at svare – det var måske meget klogt, for han kunne vel ikke – vil jeg også spørge hr. Bollmann: hvad er formålet med øvelser af denne type, og hvordan vil man med den forholdsordre, der ligger, sikre den målrettede og styrede eskalering, som er udgangspunktet? Når danske styrker omgående skal tage kampen op og kæmpe med allerhøjeste energi, hvordan kan man så sikre en målrettet styring?

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg vil gerne sige til hr. Hjortnæs, at jeg er ganske enig i vurderingen af det fremlagte materiale. Jeg opfatter det også som nogle studiedokumenter af en bestemt observans.

Jeg vil til hr. Thoft sige, at meningen med NATO-forsikringen netop er, at ildebranden slet ikke skal komme. Når der ikke kommer nogen ildebrand, er der sket det bedst tænkelige. Det er jo heldigvis sådan, at i over 40 år er ildebranden ikke opstået i vor del af verden, og det tror jeg faktisk NATO har en ganske stor del af æren for.

Anden næstformand (Ivar Hansen):

Op så er vi tilbage ved talerrækken.

Damgaard Nielsen (FP):

Jeg skal ærligt vedgå, at det ikke er ret meget, jeg har læst af forslagernes bemærkninger, men jeg har læst så meget, at det for mig er helt tydeligt, at intentionerne i de forslag er at gøre forsvaret totalt ubrugeligt i en situation, der forhåbentlig aldrig opstår. Vi kan se det fuldstændig forfærdelige, der ville ske, hvis officererne skulle til at holde lange diskussionsmøder på bedste Tvind-vis om, hvorvidt de hurtigst muligt skulle forflytte sig fra den fjendtlige kanon, eller hvad det er, der er i stilling. Så kunne spørgsmålet jo være, om ikke det var klogt at få nogle sikkerhedsrepræsentanter sendt bagefter, sådan at de ikke bringer vore soldater i en faresituation.

Det korte af det lange i denne diskussion må være, i hvert faldt for Fremskridtspartiet, at forslagsstillerne her går en eventuel fjendes ærinde ved at ville gøre vort eget forsvar ubrugeligt.

Jeg er da glad for, at hr. Thoft i sit svar til hr. Bollmann nævnte 9. april 1940 som et eksempel på, hvad der sker, når der ingen forholdsordre er.

Albrechtsen (VS):

Vi har i dag med dyb beklagelse måttet konstatere, at der ikke er noget konkret i de socialdemokratiske tanker om et defensivt forsvar. Hr. Hjortnæs har på det seneste været lidt på retræte i forhold til den meget aggressive og uforsonlige linje, han startede debatten med. Det kan muligvis fortolkes – jeg vil overveje, om det er forsvarligt at fortolke det på den måde – som om hr. Hjortnæs trods alt, som debatten er skredet frem, er kommet en lille smule til besindelse og måske har overvejet, hvor fantastisk klogt det nu også var at lægge ud på den måde. Det kunne være den overvejelse, som har udmøntet sig i, at hr. Hjortnæs nu siger, at han ikke har givet noget signal i dag.

Bortset fra den lidt løse overvejelse er hovedkonklusionen altså, at hr. Hjortnæs i dag har pointeret, hvad der tilsyneladende ikke var andet end en sæbeboble, nemlig det udspil omkring et ikke-truende forsvar, som Socialdemokratiet har været fremme med. Det udspil kunne altså ikke holde til at blive konfronteret med bare nogle af de virkelige problemer, som er forbundet med at nå fra